

M.A (SANSKRIT) SEMESTER - 1 (CBCS) Examination
OCT/NOV-2024 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2023)
Vedic Text and Literature (Core (New-23))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર મંત્રોનો આવશ્યક નોંધ સાથે અનુવાદ કરો. (૧૪)
- (૧) પ્રજાંપતે ન ત્વદેતાન્યન્યો વિશ્વાં જાતાનિ પરિ તા બંભૂવ ।
યત્કામાસ્તે જુહુમસ્તન્નો અસ્તુ વયં સ્યામ પતંયો રયીણામ્ ॥
 - (૨) હિરણ્યગર્ભઃ સર્વવર્તતાગ્રે ભૂતસ્ય જાતઃ પતિરેકં આસીત્ ।
સ દાંધાર પૃથિવીં દ્યામુતેમાં કસ્મૈ દેવાયં હવિષાં વિધેમ ॥
 - (૩) અહં રાષ્ટ્રી સંગમની વસૂનાં ચિકિતુષી પ્રથમા યજ્ઞિયાનામ્ ।
તાં મા દેવા વ્યદધુઃ પુરુત્રા ભૂરિસ્થાત્રાં ભૂય્યવિશયન્તીમ્ ॥
 - (૪) યજ્ઞાગ્રતો દૂરમુદૈતિ દૈવંતદુ સુપ્તસ્ય તથૈવૈતિ ।
દૂરજ્ઞમં જ્યોતિષાં જ્યોતિરેકંતન્મે મનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ॥
 - (૫) અહં રુદ્રાય ધનુરા તનોમિ બ્રહ્મદ્વિષે શરવે હન્તવા ઉ ।
અહં જનાય સમદં કૃણોમ્યહં દ્યાવાપૃથિવી આ વિવેશ ॥
 - (૬) નાસંદાસીન્નો સદાંસીત્તદાનીં નાસીદ્રજો નો વ્યોમા પુરો યત્ ।
કિમાવંરીવઃ કુહ કસ્ય શર્મન્નમ્ભઃ કિમાંસીદ્રહનં ગમીરમ્ ॥
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર સંદર્ભ સહિત સમવો. (૧૪)
- (૧) તન્મે મનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ।
 - (૨) પુરુરવઃ પુનરસ્તં પેરેહિ દુરાપના વાત ઇવાહમસ્મિ ॥
 - (૩) અહં દધામિ દ્રવિણં હવિષ્મતે સુપ્રાવ્યે યજમાનાય સુન્વતે
 - (૪) ન વૈ સ્ત્રૈણાનિ સઘ્ન્યાનિ સન્તિ ।
 - (૫) યસ્મિશ્ચિત્તં સર્વમોતં પ્રજાનાંતન્મે મનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ॥
 - (૬) યેનેદં ભૂતં ભુવનં ભવિષ્યત્પરિગૃહીતમમૃતેન સર્વમ્ ।
- પ્રશ્ન-૩ યરજુર્વેદનો સામાન્ય પરિચય આપીને શિવસંકલ્પ સૂક્ત પર નોંધ લખો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ ઋગ્વેદના નાસદીય સૂક્તમાં પ્રતિપાદિત વિષય વસ્તુની વિગતે ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ આરણ્યક સાહિત્યનો પરિચય આપીને તેના લક્ષણો અને વિશેષતાઓ જણાવો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ ઉપનિષદોનું વિષયવસ્તુ દર્શાવીને તેની પ્રમુખ અવધારણાઓ સવિસ્તાર લખો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) ઈશોપનિષદ.
 - (૨) અગ્નિ સૂક્ત.
 - (૩) કઠોપનિષદ.
 - (૪) પ્રજાપતિ સૂક્ત.
